

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Грещького Олега Віталійовича «Формування мотивації до спортивної діяльності на початковому етапі підготовки», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності: 24.00.01 – олімпійський та професійний спорт

Спортивна діяльність є різновидом мотиваційної діяльності людини. Однак, для початку занять спортом та подальшого удосконалення необхідна відповідна мотивація та зацікавленість індивіда. Згідно теорії мотивації, спортивна діяльність забезпечується мотивацією досягнення та мотивацією уникнення невдач. Виникнення мотивації до занять спортом обумовлено потребою та намаганням досягти певного успіху.

Сучасний спорт характеризується все більшим зростанням результатів та популярності суспільства. За останнє десятиріччя спортивна діяльність набирає популярності серед молоді за рахунок залучення інформаційного середовища та комерціалізації міжнародних змагань.

За останні роки з'явилися роботи, що висвітлюють важливість мотиваційних характеристик для зростання рівня можливостей спортсмена. Особливо це актуально на початковому етапі занять спортом. Доведено, що недостатня мотивація не сприяє активному залученню до спортивної діяльності. Крім того, послаблення мотиваційної складової юного спортсмена призводить до формального відношення до занять спортом та в результаті виходу із спортивної діяльності.

З точки зору спортивної діяльності, будь яке тренування або змагання є мотивованим. Однак, існує проблема сили мотивації. Адже, для продовження занять необхідні додаткові психоемоційні ресурси, що забезпечують подальшу можливість функціонування.

Сучасні дослідження у галузі психології спорту спрямовуються на вивчення мотивації успішності у спорті, мотивації змагальної діяльності, зв'язку

мотивації із проявом здібностей у спорті. В той же час, аналіз сучасних досліджень характеризує відсутність шляхів мотивації юних спортсменів на початковому етапі підготовки.

Виходячи з вищезгаданого, дисертаційна робота Грецького О.В. «Формування мотивації до спортивної діяльності на початковому етапі підготовки» є актуальною.

Актуальність роботи також визначає той факт, що вона виконувалась в межах зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. за темою 2.19 «Детермінанти психологічного супроводу та педагогічних засобів вдосконалення підготовки спортсменів у різних видах спорту» (номер державної реєстрації 0111U10780).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій з їх критичною оцінкою порівняно з відомими рішеннями.

Дисертація складається зі вступу, аналітичного розділу, методичного розділу, двох розділів результатів досліджень, розділу обговорення результатів досліджень, практичних рекомендацій, висновків, списку літератури, додатків.

Аналітичний огляд розкриває сучасний стан уявлень про мотивацію як до спортивної діяльності. Розглядається мотивація до занять спортивною діяльністю на етапах багаторічної підготовки.

Огляд літератури повністю відповідає суті дисертації, викладений логічно і розкриває питання пов'язані із проблемами формування моделі досягнення успіху у спортивній діяльності та визначенню основних особливостей мотивації до спортивної діяльності на різних етапах багаторічної підготовки.

Для обґрунтування отриманих результатів автором застосовувалися роботи з теорії і методики спортивного тренування (Л.П. Матвєєв, 2009; В.М. Платонов, 2007), системи підготовки у юнацькому спорті (W. Sicoга, 1983; В.И. Воронова, 2007; В.И. Воронова, 2013), теорії спортивної мотивації (С.И. Филимонова, 2003; В.Г. Сивицкий, 2007; Е.П. Ильин, 2008; А.В. Родионов, 2010;

В.І.), мотивації при закінченні спортивної кар'єри (В.Г. Сивицкий, 2000; В.Н. Здутов, 2006; Д.Ю. Жихарев, 2007; Л.К. Серова, 2007).

Методичний розділ присвячено висвітленню використаних у роботі методики дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано адекватні методи дослідження. Автор використав теоретичний аналіз та узагальнення наукової літератури; педагогічне спостереження, опитування, анкетування, метод експертних оцінок, педагогічний експеримент, аналіз документальних матеріалів, методи математичної статистики

Автором проведено комплексне дослідження щодо визначення категорії мотивів, які формують мотивацію до занять спортивною діяльністю.

Встановлено, що рівень мотивації до тренувальної і змагальної діяльності та невпевненість у своїх силах негативно впливає на результати спеціальної фізичної підготовки юних спортсменів.

Цікавим є результат, отриманий автором щодо зміни мотивів до занять спортом. Автором виявлено, що домінуючим мотивом спортивної діяльності на початковому етапі є емоційне задоволення. З часом, відбувається зміна домінуючого мотиву. Так, на етапі спеціалізації переважає мотив досягнення успіху. Отриманий результат вказує на механізм формування мотивації до занять спортивною діяльністю в залежності від етапу спеціалізації.

Таким чином, задачі, які поставлені у дисертації виконано у повному обсязі.

Достовірність і новизна отриманих результатів. Загалом, результати досліджень, отримані автором ретельно обґрунтовані і доведена їх достовірність. Висновки дисертаційної роботи в цілому відображають отримані результати і відповідають меті та завданням дослідження.

Автор провів комплексне дослідження вивчення формування мотивів до занять спортом серед юних спортсменів.

В результаті проведених досліджень розроблена програма формування мотивації на початковому етапі підготовки для спортивних шкіл, клубів, секцій загальноосвітніх шкіл.

Практичне значення результатів досліджень. На основі проведеного дослідження та отриманих даних можна створювати відповідні програми для формування мотивів до занять спортом юних спортсменів.

Результати дисертаційної роботи впроваджено у навчально-тренувальну діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл м. Івано-Франківська (ДЮСШ № 2, 3), у навчальний процес кафедри спортивно-педагогічних дисциплін ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», кафедри олімпійського спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, кафедри спортивно-масової та туристичної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, що підтверджено відповідними актами.

Повнота викладення матеріалу дисертації в опублікованих працях і авторефераті. За матеріалами дисертації опубліковано 7 наукових праць, з них 6 статей у фахових виданнях України, 1- у зарубіжному виданні.

Рекомендації щодо використання результатів дисертації.

Матеріали досліджень можуть бути включені у практику підготовки спортсменів та у лекційні курси вузів України, які готують спеціалістів галузі олімпійського та професійного спорту та фізичного виховання.

Результати дисертаційної роботи доцільно використовувати у навчальних закладах Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, Академії педагогічних наук України, у спортивно-освітніх закладах.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту й оформлення.

Оцінюючи в цілому дисертаційну роботу Грецького О.В. «Формування мотивації до спортивної діяльності на початковому етапі підготовки» позитивно, слід зупинитися на ряді положень, що потребують додаткових коментарів.

1. Для виявлення ступеня домінування тих чи інших мотивів автором була розроблена відповідна анкета. Виникає питання. Розроблена анкета була перевірена на валідність та інформативність? Це також стосується щоденника юного спортсмена, що пропонує автор.
2. Чим автор пояснює різноманітність видів спорту, які приймали участь у дослідженні.
3. Вивчаючи змін показників мотивів серед спортсменів різних вікових груп, автор помилково використовує ствердження про «вікову динаміку», хоча мова йде про дискретні вікові групи.
4. Автор встановив, що провідним мотивом серед єдиноборців є мотив досягнення успіху. Однак, на жаль автор не вивчав мотив уникнення невдачі, що, судячи з літературних джерел, також є провідним серед єдиноборців.
5. Автор стверджує, що підвищенні показників спеціальної фізичної і підготовленості в експериментальній групі обумовлено зростання внутрішньої мотивації юних спортсменів. Однак, дослідження проводилося в динаміці тренувального процесу. Тому визначити внесок мотивації до результату, порівняно із самим процесом підготовки дуже складно.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Грецького О.В. «Формування мотивації до спортивної діяльності на початковому етапі підготовки», за своїми теоретичним і практичним рівнем відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затверджених Постановами Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 року та №656 від 19.08.2015 року, які пред'являються до кандидатських дисертацій,

оскільки вона присвячена актуальному напрямку у сучасному спорті – дослідженню формування мотивації до занять спортом.

Наукові положення та висновки, сформульовані в дисертації, базуються на достатній кількості експериментальних досліджень, мають науково обґрунтований характер, логічно пов'язаний з отриманими результатами. Автореферат відображає зміст дисертації.

Висновок. Дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам. Дисертаційна робота Грецького О.В. «Формування мотивації до спортивної діяльності на початковому етапі підготовки» є завершеним науковим дослідженням, що має, як теоретичне, так і практичне значення, отримані нові науково-обґрунтовані результати, відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01– олімпійський і професійний спорт.

Завідувач кафедри біомеханіки
та спортивної метрології
Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
доктор біологічних наук, професор

Г.В. Коробейніков

Підпис Г.В. Коробейнікова засвідчую
Проректор з науково-педагогічної роботи
Національного університету
фізичного виховання і спорту України

О.В. Борисова